

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Yritys-Suomi Talousapu palvelu

Eduskunta

Talousvaliokunnan kuuleminen

HE 150/17 vp hallituksen esitys laiksi ulosottokaaren muuttamisesta

1. Yleistä esityksestä

Mielestämme hallituksen esityksessä ja siihen liittyvässä muistiossa on käyty hyvin läpi ulosottoon liittyviä työllistymisen kannustinloukkuja ja niiden purkamista. Samoin on tuotu esiin eri vaihtoehtot ja niiden vaikutukset niin velallisiin, velkoihin kuin myös julkistalouteen. Esityksen mukainen vaihtoehto, jossa vähintään vuoden ajan työttömyysetuutta saaneet ulosottovelalliset, jos he ovat tulo- ja elatusmaksuun piirissä, olisivat oikeutettuja pyynnöstä enintään kuuden kuukauden pituiseen lykkäykseen vaikuttaa hyvältä ratkaisulta. Vaikutus kyseisiin velallisiin olisi myönteinen eikä sillä olisi heille juurikaan haittavaikutuksia. Esityksellä ei arvioida olevan myöskään merkittäviä pitkän tähtäimen haittavaikutuksia velkojien asemaan. Toinen esillä ollut vaihtoehto eli suojaosuuden korottaminen olisi voinut johtaa ainakin osalla velallisista maksuhäiriömerkintään, jolla taas olisi ollut huomattavia vaikutuksia velallisen toimintamahdollisuuksiin.

Kaiken kaikkiaan esitys pyynnöstä saatavaan palkan ulosmittauksen lykkäykseen, kun ehdot täyttyvät, on siis kannatettava. Tosin jo valmisteluvaiheessa on arvioitu, että esityksen työllisyysvaikutukset tulevat olemaan kohtuullisen vaatimattomat, todennäköisesti alle 1 000 henkilöä vuodessa. Muutoksesta olisikin tiedotettava aktiivisesti, jotta siihen oikeutettu osaisi sitä pyytää heti työllistyttyään.

2. Elinkeino- ja ammatinharjoittajien tilanne

Kuten esityksen perusteluissa todetaan, elinkeinotulon ulosmittausta koskevan muutoksen vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä. Ulosottokaaren säännöksissä ulosmittauksen määrän ajallista helpottamista (vapaakuukaudet ja lykkäys) sovelletaan vain palkan ja muun toistuvaistulon ulosmittaukseen, mutta ei elinkeinotuloon. Elinkeinotulon ulosmittauksessa tarvittavat helpotukset tehdään määrän alentamisen kautta ja kuten esityksessä todetaan, tavoitteiden kannalta on perusteltua lisätä pitkän työttömyyden jälkeinen itsensä työllistäminen ulosmittattavan elinkeinotulon määrän rajoittamisperusteeksi.

Verrattuna ehdot täyttävien palkansaajien tilanteeseen, jotka ovat oikeutettuja lykkäykseen, elinkeinonharjoittajien osalta ulosottoviranomaisille jää huomattavaa harkintavaltaa elinkeinotulon määrälliseen helpottamiseen. Tällöin esityksen mukaisesti ulosottolaitoksen henkilökuntaa tulee kouluttaa uudistuksen johdosta. Koulutuksessa tulisi erityisesti ottaa huomioon elinkeinotoiminnan ja varsinkin aloitettavan elinkeinotoiminnan erityispiirteet (kuten elinkeinotoiminnan laatu, kustannusrakenne, mahdolliset käynnistämiskustannukset ym.). Elinkeinotulosta tehtävän ulosmittauksen oikealla mitoituksella voi olla ratkaiseva vaikutus, kannattaako velallisen elinkeinotoimintaa yleensä aloittaa tai jo olemassa olevaa jatkaa.

Helsinki 15.11.2017

Jari Leskinen, kehityspäällikkö